

Sen Ne İstersen • Neslihan Önderoğlu

Genç Kitaplar • Öyküler • 148 sayfa • Önerilen sınıflar: 6, 7, 8, Lise
ZAMAN ve MEKÂN • DUYGULAR • KİŞİSEL GELİŞİM • ERDEMLER
yaz tatili • iletişimsizlik • kıskançlık • sosyal sorumluluk • ayrımcılık • çalışmak • sosyal medya • müzik • özgürlük • sınav

Haldun Taner Öykü Ödülü ve Melih Cevdet Anday Edebiyat Ödülü sahibi Neslihan Önderoğlu, sahici karakterlerle ördüğü kısa öykülerinde, gündelik yaşamın ayrıntılarına, gençlik duygularına incelikle, özenle dokunuyor. Farklı genç yaşamlardan kesitler sunan yazar, zengin alt temalarla kurduğu etkileyici öyküleriyle, “edebiyatla” başka bir iletişimin mümkün olabileceğini hissettiriyor. Okulda, tatilde, evde, alışveriş merkezinde, yollarda; kısacası hayatın her alanından gençlerin öznesi olduğu 25 kısa öykü!

Genç yaşamlardan çarpıcı kesitler sunan öykülerden bazıları: *Koyda Bir Gün, Traktör, Okul Gezisi, Şair Ruhlu, Ait Olduğumuz Yer, Güvercinler Kralı, Çiğköfte Savaşları, Babamın Bisikleti, İsmail Dün Ne Yedi?, Mezuniyet Yüzüğü, Oda Servisi, Anlatılmamış Öyküler, Güzel Yaz...*

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- “Okul Gezisi” öyküsünde anlatılan “gezi psikolojisi” için siz ne düşünüyorsunuz? Okul gezilerinin sizin için anlamı ne?
- 2- “Sen Ne İstersen” öyküsünde, yazın sanal ortamda gelişen yakınlığı, Sarp neden yüz yüzeyle sürdürmüyor? Sanal ortamda kurulan iletişimin cazip yönleri ve tehlikeleri neler?
- 3- “Ait Olduğumuz Yer” öyküsünde temzilikçinin kızının, evin kızının eşyasını karıştırması, montunu denemesi sınıfsal bağlamda hadsizlik midir? Bu konuda sizin görüşünüz ne? Annenin olaya yaklaşımıyla sizin bakışınızı karşılaştırın.
- 4- “Havuzdaki Karakafalar” öyküsünde görevlilerin çocuklarıyla site sakinlerinin çocukları arasına giren ayrımcılığın gerçek kaynağı ne? Görevlilerin çocuklarının havuza girmesine engel olan Berk, sizce ne kadar suçlu?
- 5- “Hassan” öyküsünde anlatılan ailenin geleceği için neler öngörüyorsunuz? Sizce Hasan büyürken ne gibi zorluklarla baş etmek zorunda kalacak? Bu zorlukları kendi yolunuza çıkabilecek zorluklarla karşılaştın.
- 6- “Selin’in Doğum Günü” öyküsünde annesinin Ayşen’e sorduğu soruya sizin cevabınız nedir? Selin, Ayşen’in arkadaşı mı? Nedenleriyle birlikte açıklayın.
- 7- “Cambilik” öyküsünde abisinin topunu patlatması karşılığında çocuğun, Serdar’a bilyelerini vermesini nasıl karşılıyorsunuz: Doğru-haksız-gereksiz-abartılı?.. Siz olsanız ne yapardınız?
- 8- “Mezuniyet Yüzüğü” öyküsündekine benzer haksızlıklar gerçek hayatta nerelerde görülüyor? Çocukları/gençleri böylesi zihniyetlerle yetişen toplumların gelecekte yaşantısı nasıl olabilir?
- 9- “Saç Traşı” öyküsünde Emin’in babasıyla dedesinin saç traşı için aynı berbere gitme geleneğinin sosyal açıdan olumlu bir yönü olabilir mi? Aynı berbere gitme geleneği, bir tür özgürlük kısıtlaması olarak da algılanabilir mi? Tartışın.
- 10- “Güzel Yaz” öyküsündeki gibi, yaz tatilinde para kazanmak zorunda olan gençlerin seçeneksizlikleri ve zorlukları size ne hissettiriyor? Onların koşullarında olsanız ne yapar, nelere, ne kadar katlanırsınız?
- 11- “Anlatılmamış Öyküler” öyküsünde baba, “İnsan eşref-i mahlûkattır,” sözüyle ne anlatıyor? Siz onun görüşlerine katılıyor musunuz? Neden?
- 12- Kitaptaki karakterler çoğunlukla hangi meslek gruplarından seçilmiş? Kitapta genellikle hangi sosyal sınıftan kişilerin öyküleri anlatılıyor? Kitap okurda nasıl bir tat bırakıyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Sunum:** Öğrenciler 3 kişilik gruplar halinde çalışarak “ayrımcılık” konusunu irdelesin. Her grup kitapta ayrımcılık içeren bir öyküyü saptayarak, kimler arasında, ne tür bir ayrımcılık olduğunu ve sağlıklı yaklaşımın ne olması gerektiğini saptasın. Çalışmalarını küçük birer sunum haline getirerek sınıfla paylaşsın. Bu ayrımcılık örneklerinin gerçek hayatta hangi durumlarda yaşandığı sınıfça tartışsın.
- **Yazma:** Herkes, “Sen Ne İstersen” öyküsünde Oya’nın, yaz boyu karşılıklı yazıştıktan sonra okul açılınca kendisini tanımazlıktan gelen Sarp için okul gazetesine yazdığı yazıyı kendince kaleme alsın. Oya’nın yerinde olsanız, Sarp’ın bu tavrı için siz neler yazardınız?
- **Araştırma:** Öğrenciler 2-3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her sokakta, her köşe başında “görülen”, ama çoğu kez sadece bir “satıcı” olarak algılanan simitçi, kestaneci, baloncu, kâğıt helvacı gibi seyyar satıcıların nasıl yaşam hikâyeleri olabilir? Her grup, sosyal medyada ve gazetelerde bu satıcılarla ilgili haber-hikâyeleri araştırsın. Her grup bulduğu bir satıcı hikâyesini kısa bir sunum biçiminde hazırlayarak paylaşsın.
- **Yarışma:** Öğrenciler 3-4 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup bir diğerine kitaptaki bir karakterin, olayın ya da mekânın hangi öyküde yer aldığını sorsun. Kitap kullanmanın serbest olduğu bu yarışmada doğru cevabı 20 saniye içinde veremeyen grup elensin. Turları başarıyla geçen grup, “Sen Ne İstersen” ödülü olarak diğerlerinden karşılanabilir bir istekte bulunsun.
- **Sergi:** “Kurbağalar” öyküsü, nesiller boyu çingenelere (Romanlara) yöneltilen önyargıları konu alıyor. Yaşamda bunun gibi hangi konularda, ne tür önyargılar var? Önce hep birlikte önyargı örneklerini ortaya çıkaracağınız bir beyin fırtınası yapın. Ardından seçeceğiniz 5-6 önyargı konusunda araştırma yapın. Her konuyu destekleyen, farkındalık yaratacak nitelikteki haber, söyleşi, fotoğraf, belgesel gibi topladıklarınızı ayrı konu panolarında sergileyin. Okul koridoruna da taşabilecek “Önyargıları Yıkıyoruz” sergisi sayesinde, bu çok önemli konuya diğer sınıfların da dikkatini çekin.
- **Tartışma:** “Oda Servisi” öyküsünde anlatılan sosyal konuyu sınıfça tartışın. Hizmet sektöründe temizlikçi, kapı görevlisi, biletçi, garson, kurye, dağıtıcı, market çırağı, satıcı vb işlerde çalışanlara insanların genel yaklaşımı şunlardan hangisi: saygılı-küçümser-ezici-sevecen-alaycı?.. Bu kişilerden hizmet alırken onlara nasıl davranıldığına dair hangi örnekleri verebilirsiniz? Olması gereken yaklaşım nedir? Yanlış ve doğru davranış biçimlerini nedenleriyle birlikte tartışın.
- **Tasarım:** Öğrenciler 4 gruba ayrılınsın. Her grup, bu kitap yeniden basılsa hangi öykünün ismini kapağa taşımak istediğini belirlesin ve kitap için bir kapak tasarımı yapsın. Seçimini ve tasarımını nedenlerini açıklayarak diğerlerine anlatsın. Grupların yeni kapak tasarımlarını herkes 1-7 arası bir puanla değerlendirsın. Bakalım en yüksek puanları hangi gruplar kazanacak?
- **Sosyal sorumluluk:** Gruplar halinde çalışarak, aynı ya da farklı okullardaki öğrencilerle ilgili sınıfsal, kültürel ve sosyal ayrımların ortadan kaldırılması, öğrenciler arası ilişkilerin her bakımdan eşit bireyler olarak sürmesi, gelişmesi için kısa ve uzun vadeli çözümler içeren projeler üretilsin.